

*„Podpora rodín nemôže byť bojom, musí byť spoluprácou všetkých zainteresovaných aktérov.
Funkčné rodiny sú kľúčom k prosperite Slovenska.“*

V Bratislave, 23. júna 2022

Vec: **Otvorený list**

Vážená pani prezidentka Zuzana Čaputová,
vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky Boris Kollár,
vážený pán predseda vlády Slovenskej republiky Eduard Heger,
vážený pán predseda OĽaNO Igor Matovič,
vážený pán predseda SaS Richard Sulík,
vážená pani predsedníčka Za ľudí Veronika Remišová,
vážený pán predseda ZMOS Branislav Treger,
vážený pán predseda SK8 Jozef Viskupič,
vážený pán predseda Únie miest Slovenska Richard Rybníček,

s dôverou Vám predkladáme naliehavú výzvu.

Fórum života je občianskou platformou 47 právnických osôb a vyše dvesto jednotlivcov. V rámci svojej misie dlhodobo analyzuje, vyhodnocuje, navrhuje riešenia a pracuje v prospech jednotlivca a rodín s pozitívnym dopadom na rodinu a spoločnosť. Rodina je základnou bunkou spoločnosti, kde sa život začína, ale aj končí. Preto má ísť rodinná politika naprieč všetkými rezortmi tak, aby pôsobila horizontálne a bola skutočne efektívna.

Na rodinu a jednotlivcov má vplyv hospodársky a sociálny rozvoj, ktorý ovplyvňuje demografická kríza a najnovšie aj hospodárska kríza spôsobená pandémiou Covidu-19 a vojnou na Ukrajine. Platí, že dobrá rodinná politika je meradlom dobre spravovaného štátu, a to ako v oblasti dlhodobej stratégie, tak aj krízového manažmentu.

Je správne, že nezabúdame na tých najnúdznejších. Z rozpočtovej kapitoly MPSVaR SR boli vyčlenené finančné prostriedky na čiastočnú kompenzáciu energií pre zariadenia sociálnych služieb a centrá pre rodiny s deťmi. Inflačná finančná pomoc pre nezaopatrené deti sa rieši prostredníctvom zvýšeného prídavku na dieťa, pre domácnosti v hmotnej núdzi, pre náhradných rodičov, pre poberateľov príspevku na opatrovanie, pre osoby, ktoré vykonávajú osobnú asistenciu, pre osoby, ktoré sa starajú o ŤZP alebo o osoby staršie ako 80 rokov bez príspevku na opatrovanie a pre osoby nad 62 rokov, ktoré nie sú poberateľmi dôchodku.

Dôležité je však nezabudnúť ani na podporu pre všetky rodiny. Hoci v skrátanom legislatívnom konaní, uvítali sme systémový prístup protiinflačnej podpory rodinám z rezortu Ministerstva financií SR. Konečne bol predložený zákon, ktorý má ambíciu podporovať VŠETKY rodiny. Je správne a spravodlivé, ak štát podporuje rodiny, ktoré sú v chudobe. No rodiny, kde obidvaja rodičia statočne pracujú, alebo osamelý rodič, ktorý pracuje v dvoch zamestnaniach, aby uživil deti, sa zvyčajne k žiadnej podpore nedostanú. Ich príjem neraz prekračuje stanovený príjem pre podporu iba o niekoľko desiatok eur. Väčšinou ide o rodičov s tromi a viac deťmi alebo o osamelých rodičov, čo potvrdzujú dlhoročné štatistiky. Popri skupine osamelo žijúcich dôchodcov (28,5 % domácností) sú na tom materiálne

najhoršie rodiny s tromi a viac deťmi (36,3 %) a neúplné rodiny, kde jeden rodič vychováva jedno alebo viacero detí, či už ide o matku samoživiteľku, matku či otca po rozvoze alebo vdovu/vdovca (33,6 %).

Zákon z 24. 5. 2022 o financovaní voľného času dieťaťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol vrátený prezidentkou Slovenskej republiky na opätovné prerokovanie v Národnej rade SR, no poslanci jej veto prelomili. Bez ohľadu na čistotu procesov a na všetky útoky, ktoré sa odohrali, jedno je isté. Je najvyšší čas podporovať rodiny predtým, ako naozaj upadnú do chudoby. Chudobné rodiny v mestách a obciach rieši samospráva, ktorá je k nim najbližšie a má dopad na zvýšený rozpočet. Môžeme teda diskutovať o samotnom legislatívnom procese, ako ochrániť financovanie samospráv.

Samotný princíp zvýšenia pomoci rodinám je správny. Postaviť občana proti samospráve a samosprávu proti občanovi je však nesprávne. Ako tomu predísť? Vláda sa v programovom vyhlásení zaviazala **zvážiť zmenu modelu financovania samospráv tak, aby dostávali podiel z celkového daňového výberu, nie iba z dane z príjmov fyzických osôb.**

Vyzývame Vládu Slovenskej republiky, Združenie miest a obcí, združenie SK8, Úniu miest Slovenska, aby aktívne pristúpili k rokovaniam o inom modeli financovania samospráv, lebo model podielu z daní fyzických osôb nie je postačujúci. Nový model nie je potrebné vymýšľať, stačí sa inšpirovať ostatnými krajinami V4.

Marcela Dobešová
predsedníčka Fóra života